

Gra „Memory”

Poznaj prawa dziecka - znajdziesz je w Konwencji o prawach dziecka

unicef dla każdego dziecka

2

OCHRONA PRZED
DYSKRYMINACJĄ

2

OCHRONA PRZED
DYSKRYMINACJĄ

12

POSZANOWANIE
POGLĄDÓW DZIECI

6

ŻYCIE, WARUNKI
BYTOWE I ROZWÓJ

6

ŻYCIE, WARUNKI
BYTOWE I ROZWÓJ

12

POSZANOWANIE
POGLĄDÓW DZIECI

8

TOŻSAMOŚĆ

8

TOŻSAMOŚĆ

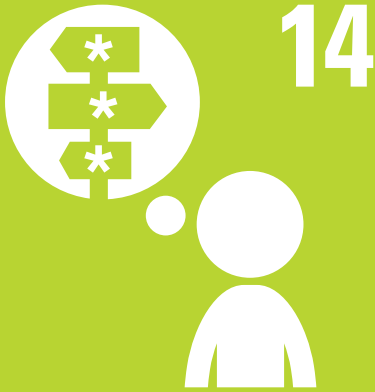
13

SWOBODA
WYPOWIEDZI

Gra „Memory”

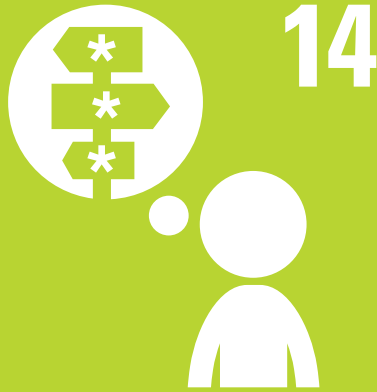
Poznaj prawa dziecka - znajdziesz je w Konwencji o prawach dziecka

unicef dla każdego dziecka

14

WOLNOŚĆ MYŚLI
I WYZNANIA

14

WOLNOŚĆ MYŚLI
I WYZNANIA

19

OCHRONA PRZED
PRZEMOCĄ

16

OCHRONA
PRYWATNOŚCI

16

OCHRONA
PRYWATNOŚCI

19

OCHRONA PRZED
PRZEMOCĄ

17

DOSTĘP DO
INFORMACJI

17

DOSTĘP DO
INFORMACJI

13

SWOBODA
WYPOWIEDZI

Gra „Memory”

Poznaj prawa dziecka - znajdziesz je w Konwencji o prawach dziecka

unicef dla każdego dziecka

22

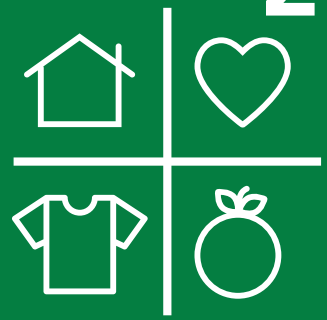
DZIECI UCHODźCY

22

DZIECI UCHODźCY

27

ŻYWNOSć, ODZIEŻ,
BEZPIECZNY DOM

23

DZIECI Z
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

23

DZIECI Z
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

27

ŻYWNOSć, ODZIEŻ,
BEZPIECZNY DOM

24

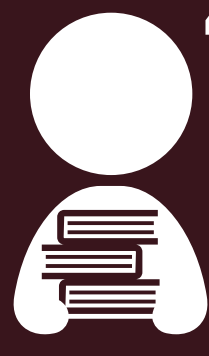
ZDROWIE, WODA,
ŻYWNOSć, ŚRODOWISKO

24

ZDROWIE, WODA,
ŻYWNOSć, ŚRODOWISKO

28

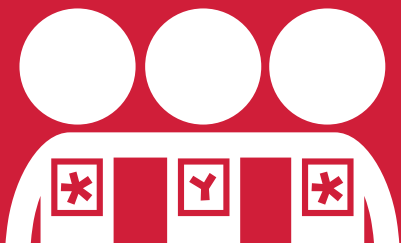
DOSTĘP DO EDUKACJI

Gra „Memory”

Poznaj prawa dziecka - znajdziesz je w Konwencji o prawach dziecka

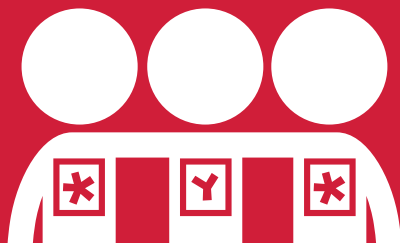
unicef dla każdego dziecka

30

MNIEJSZOŚCI
KULTUROWE, JĘZYKOWE
I RELIGIJNE

30

MNIEJSZOŚCI
KULTUROWE, JĘZYKOWE
I RELIGIJNE

38

OCHRONA W CZASIE
WOJNY

31

WYPOCZYNEK,
ZABAWA, KULTURA,
SZTUKA

31

WYPOCZYNEK,
ZABAWA, KULTURA,
SZTUKA

38

OCHRONA W CZASIE
WOJNY

32

OCHRONA PRZED
NIEBEZPIECZNĄ PRACĄ

32

OCHRONA PRZED
NIEBEZPIECZNĄ PRACĄ

28

DOSTĘP DO EDUKACJI

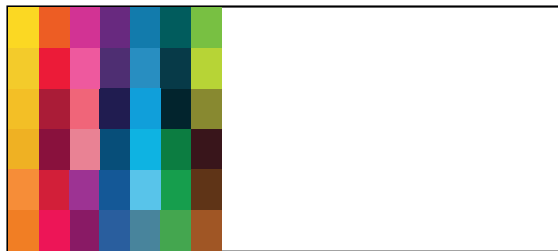
<p>1</p> <p>DEFINICJA DZIECKA</p>	<p>2</p> <p>OCHRONA PRZED DYSKRYMINACJĄ</p>	<p>3</p> <p>DOBRO DZIECKA</p>	<p>4</p> <p>PRZESTRZEGANIE PRAW DZIECKA</p>	<p>5</p> <p>ROLA RODZINY W ROZWOJU DZIECKA</p>	<p>6</p> <p>ŻYCIE, WARUNKI BYTOWE I ROZWÓJ</p>	<p>7</p> <p>IMIĘ, NAZWISKO I OBYWATELSTWO</p>
<p>8</p> <p>TOŻSAMOŚĆ</p>	<p>9</p> <p>WIĘZI RODZINNE</p>	<p>10</p> <p>KONTAKT Z RODZICAMI PRZEBYWAJĄCYMI W INNYM KRAJU</p>	<p>11</p> <p>OCHRONA PRZED UPROWADZENIEM</p>	<p>12</p> <p>POSZANOWANIE POGLĄDÓW DZIECI</p>	<p>13</p> <p>SWOBODA WYPOWIEDZI</p>	<p>14</p> <p>WOLNOŚĆ MYŚLI I WYZNANIA</p>
<p>15</p> <p>SWOBODA ZRZESZANIA SIĘ</p>	<p>16</p> <p>OCHRONA PRYWATNOŚCI</p>	<p>17</p> <p>DOSTĘP DO INFORMACJI</p>	<p>18</p> <p>ODPOWIEDZIALNOŚĆ RODZICÓW</p>	<p>19</p> <p>OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ</p>	<p>20</p> <p>DZIECI BEZ RODZINY</p>	<p>21</p> <p>DZIECI ADOPTOWANE</p>
<p>22</p> <p>DZIECI UCHODŹCY</p>	<p>23</p> <p>DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ</p>	<p>24</p> <p>ZDROWIE, WODA, ŻYWNOSĆ, ŚRODOWISKO</p>	<p>25</p> <p>NADZÓR NAD MIEJSCEM PRZEBYWANIA DZIECKA</p>	<p>26</p> <p>POMOC SPOŁECZNA I EKONOMICZNA</p>	<p>27</p> <p>ŻYWNOSĆ, ODZIEŻ, BEZPIECZNY DOM</p>	<p>28</p> <p>DOSTĘP DO EDUKACJI</p>
<p>29</p> <p>CELE EDUKACJI</p>	<p>30</p> <p>MNIEJSZOŚCI KULTUROWE, JĘZYKOWE I RELIGIJNE</p>	<p>31</p> <p>WYPOCZYNEK, ZABAWA, KULTURA, SZTUKA</p>	<p>32</p> <p>OCHRONA PRZED NIEBEZPIECZNĄ PRACĄ</p>	<p>33</p> <p>OCHRONA PRZED NARKOTYKAMI</p>	<p>34</p> <p>OCHRONA PRZED WYKORZYSTANIEM SEKSUALNYM</p>	<p>35</p> <p>PRZECIWDZIAŁANIE SPRZEDAŻY I HANDLOWI DZIEĆMI</p>
<p>36</p> <p>OCHRONA PRZED WYZYSKIEM</p>	<p>37</p> <p>DZIECI POZBAWIONE WOLNOŚCI</p>	<p>38</p> <p>OCHRONA W CZASIE WOJNY</p>	<p>39</p> <p>REHABILITACJA I REINTEGRACJA</p>	<p>40</p> <p>DZIECI NARUSZAJĄCE PRAWO</p>	<p>41</p> <p>NAJLEPSZE PRAWO DLA DZIECI</p>	<p>42</p> <p>POWSZECHNA ZNAJOMOŚĆ PRAW DZIECKA</p>

43-54

ZASADY DZIAŁANIA
KONWENCJI

KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA

KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH – WERSJA DLA DZIECI

Konwencja o prawach dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych jest ważną umową między państwami, które zobowiązały się chronić prawa dzieci.

Konwencja o prawach dziecka wyjaśnia kim są dzieci, jakie mają prawa i jakie obowiązki rządzący mają wobec nich. Wszystkie prawa są ze sobą powiązane, wszystkie są jednakowo ważne i nie można ich dzieciom odebrać.

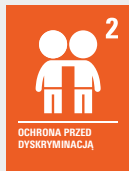
Ten tekst wspiera Komitet Praw Dziecka.

DEFINICJA DZIECKA

Dzieckiem jest każda osoba, która nie ukończyła 18 lat.

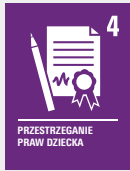
OCHRONA PRZED DYSKRIMINACJĄ

Prawa dziecka zawarte w Konwencji dotyczą każdego dziecka, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów, przynależności kulturowej, niepełnosprawności, czy poziomu zamożności. Wszystkie dzieci są równe wobec prawa i żadne dziecko nie powinno być traktowane niesprawiedliwie.

DOBRO DZIECKA

Kiedy dorośli podejmują decyzje, powinni zastanowić się, w jaki sposób wpłyną one na dzieci. Wszyscy dorośli powinni kierować się dobrem dziecka. Władze powinny dbać o to, aby dzieci były otaczane ochroną i opieką swoich rodziców, a kiedy to potrzebne, także innych osób. Władze powinny kontrolować osoby i placówki odpowiedzialne za opiekę nad dziećmi, aby dobrze i właściwie wykonywały swoją pracę.

PRZESTRZEGANIE PRAW DZIECKA

Władze muszą robić wszystko co w ich mocy, aby każdemu dziecku w kraju zapewnić możliwość korzystania ze wszystkich praw wynikających z tej Konwencji.

ROLA RODZINY W ROZWOJU DZIECKA

Władze powinny pozostawić rodzinom i społecznościom możliwość wychowywania i wspierania dzieci tak, aby dorastając, uczyły się korzystać z przysługujących im praw w najlepszy możliwy sposób.

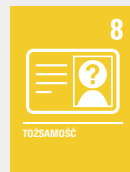
ŻYCIE, WARUNKI BYTOWE I ROZWOJ

Każde dziecko ma prawo do życia. Władze muszą zapewnić dzieciom jak najlepsze warunki do życia i rozwoju.

IMIĘ, NAZWISKO I OBYWATELSTWO

Dzieci muszą zostać zarejestrowane po urodzeniu oraz otrzymać imię i nazwisko oficjalnie uznawane przez władze. Dzieci muszą mieć obywatelstwo (przynależność do państwa). O ile to możliwe, dzieci powinny znać swoich rodziców i przebywać pod ich opieką.

TOŻSAMOŚĆ

Dzieci mają prawo do własnej tożsamości – oficjalnego uznania tego kim są, w tym do imienia i nazwiska, obywatelstwa i relacji rodzinnych. Nikt nie powinien im tego odbierać, a jeśli tak się stanie, władze mają obowiązek pomóc dzieciom szybko odzyskać tożsamość.

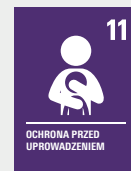
WIĘZI RODZINNE

Dzieci nie powinny być oddzielane od rodziców, chyba że rodzice źle się nimi opiekują – na przykład gdy rodzic krzywdzi dziecko lub się nim nie zajmuje. Dzieci, których rodzice nie mieszkają razem, powinny pozostawać w kontakcie z obojgiem rodziców, chyba że zagraża to dobru dziecka.

KONTAKT Z RODZICAMI PRZEBYWAJĄCYMI W INNYM KRAJU

Jeśli dziecko mieszka w innym kraju niż jego rodzice, władze mają obowiązek umożliwiać dziecku i jego rodzicom kontakty, w tym podróże tak, aby rodzina mogła kontaktować się i przebywać razem.

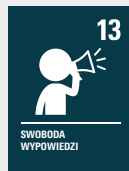
OCHRONA PRZED UPROWADZENIEM

Władze mają obowiązek zapobiegać wywożeniu dzieci z kraju, gdy jest to niezgodne z prawem, na przykład w sytuacjach kiedy dziecko zostaje uprowadzone lub jest przetrzymywane przez jednego z rodziców za granicą bez zgody drugiego rodzica.

POSZANOWANIE POGLĄDÓW DZIECI

Dzieci mają prawo do swobodnego wypowiedzenia się w sprawach, które ich dotyczą. Dorośli powinni słuchać dzieci i traktować je poważnie.

SWOBODA WYPowiedzi

Dzieci mają prawo do swobodnego dzielenia się z innymi tym, czego się uczą, co myślą i czują w każdej formie ustnej, pisemnej, rysunkowej lub w jakiegokolwiek innej, dopóki nie krzywdzi to innych ludzi.

WOLNOŚĆ MYŚLI I WYZNANIA

Dzieci mogą decydować o tym co myślą, co uważają i w co wierzą, ale nie powinno to ograniczać przysługujących innym praw. Wychowując dzieci, rodzice mogą uczyć je jak prawidłowo korzystać z tego prawa.

SWOBODA ZRZESZANIA SIĘ

Dzieci mogą przystępować do grup i organizacji lub je zakładać, a także mogą spotykać się z innymi, o ile nie krzywdzi to innych ludzi.

OCHRONA PRYWATNOŚCI

Każde dziecko ma prawo do prywatności. Prawo musi chronić prywatność dzieci, ich rodzinę, dom, korespondencję i reputację (czyli dobre imię) przed wszelkimi zagrożeniami.

DOSTĘP DO INFORMACJI

Dzieci mają prawo do uzyskiwania informacji z internetu, radia, telewizji, gazet, książek i innych źródeł. Dorośli powinni zadbać o to, aby przekazywane dzieciom treści nie były szkodliwe. Władze powinny zachęcać media do udostępniania informacji z wielu różnych źródeł oraz w języku zrozumiałym dla dzieci.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ RODZICÓW

Rodzice są głównymi osobami odpowiedzialnymi za wychowanie dziecka. Kiedy dziecko nie ma rodziców, inna osoba dorosła pełni ich funkcję i jest nazywana „opiekunem”. Rodzice i opiekunowie powinni zawsze uwzględniać to, co jest najlepsze dla dziecka. Władze powinny im w tym pomagać. Jeśli dziecko ma oboje rodziców, oboje powinni być odpowiedzialni za wychowanie dziecka.

OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

Władze mają obowiązek chronić dzieci przed przemocą, wykorzystywaniem i zaniedbaniem ze strony opiekunów.

DZIECI BEZ RODZINY

Każde dziecko, które nie może być otoczone opieką przez własną rodzinę, ma prawo do opieki sprawowanej przez osoby szanujące jego religię, kulturę, język i inne aspekty życia dziecka.

DZIECI ADOPTOWANE

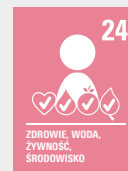
W przypadku adopcji dziecka, najważniejsze jest aby kierować się tym, co jest dla niego najlepsze. Jeśli nie jest możliwa odpowiednia opieka we własnym kraju – na przykład zamieszkanie z inną rodziną – dziecko może zostać adoptowane w innym kraju.

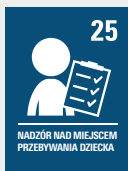
22 Dzieci, będące uchodźcami, które przeprowadzają się do innego kraju ze swojej ojczyzny (ponieważ pobyt tam nie był dla nich bezpieczny), powinny uzyskać pomoc i ochronę oraz mieć takie same prawa, jak dzieci urodzone w kraju, do którego przybyły.

23 Każde dziecko z niepełnosprawnością powinno mieć zapewnione jak najlepsze warunki do funkcjonowania w społeczeństwie. Władze powinny usuwać wszelkie przeszkody tak, aby dzieci z niepełnosprawnościami mogły stać się niezależne i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

24 Dzieci mają prawo do najlepszej możliwej opieki zdrowotnej, czystej wody pitnej, zdrowej żywności oraz czystego i bezpiecznego środowiska naturalnego. Wszyscy dorośli i dzieci powinni wiedzieć jak dbać o bezpieczeństwo i zdrowie.

25 Sytuacja każdego dziecka umieszczonego w placówce – w celu zapewnienia opieki, ochrony lub zdrowia – powinna być regularnie monitorowana, aby kontrolować czy wszystko przebiega prawidłowo i czy jest to nadal najlepsze miejsce dla dziecka.

26 Władze powinny zapewnić pieniądze lub inne wsparcie, aby pomóc dzieciom z najbardziej potrzebujących rodzin.

27 Dzieci mają prawo do odpowiednich warunków życia, aby móc się rozwijać w najlepszy możliwy sposób. Władze powinny pomagać rodzinom i dzieciom, które nie mogą sobie na to pozwolić.

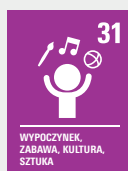
28 Każde dziecko ma prawo do edukacji. Edukacja podstawowa powinna być bezpłatna, z kolei edukacja średnia i wyższa powinna być dostępna dla każdego dziecka. Dzieci należy zachęcać do ukończenia szkoły na najwyższym możliwym poziomie. Szkoły powinny uwzględniać prawa dzieci i w żadnym wypadku nie stosować przemocy.

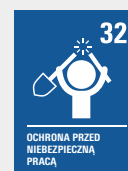
29 Edukacja powinna pomagać dzieciom w pełni rozwijać ich osobowość, talenty i umiejętności. Dzieci powinny nauczyć się rozumieć swoje prawa oraz szanować prawa i kultury innych oraz to, co różni ludzi. Edukacja pokazuje, jak żyć w pokoju i chronić środowisko.

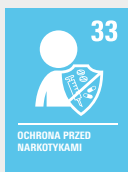
30 Dzieci mają prawo do używania własnego języka, do swojej kultury i do wyznawania swojej religii – nawet jeśli nie są one wspólne dla większości ludzi w kraju, w którym mieszkają.

31 Każde dziecko ma prawo do odpoczynku, relaksu, zabawy i uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym.

32 Dzieci mają prawo do ochrony przed wykonywaniem pracy, która jest dla nich niebezpieczna lub szkodliwa dla zdrowia, edukacji lub prawidłowego rozwoju. Jeśli dzieci pracują, mają prawo do bezpieczeństwa i uczciwej zapłaty.

33 Władze muszą chronić dzieci przed używaniem narkotyków oraz angażowaniem ich w produkcję i handel tymi substancjami.

34 Władze powinny chronić dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, w tym przed osobami zmuszającymi dzieci do uprawiania seksu za pieniądze lub do brania udziału w zdjęciach czy filmach o treściach pornograficznych.

35 Władze muszą dopilnować, aby dzieci nie były porywane, sprzedawane lub zabierane do innych krajów lub miejsc, w których będą poddane wyzyskowi (wykorzystywane).

36 Dzieci mają prawo do ochrony przed wszelkimi innymi formami wyzysku (wykorzystywania), nawet jeśli nie są one wyraźnie wymienione w tej Konwencji.

37 Dzieci, które zostały oskarżone o łamanie prawa, nie powinny być pozbawiane życia, torturowane, okrutnie traktowane, dożywotnio więzione lub więzione razem z dorosłymi. Umieszczenie dziecka w więzieniu powinno być ostatecznym rozwiązaniem i trwać możliwie najkrócej. Dzieci przebywające w więzieniu powinny mieć dostęp do pomocy prawnej i mieć możliwość pozostawiania w kontakcie z rodziną.

38 Dzieci mają prawo do ochrony w czasie wojny. Żadne dziecko poniżej 15. roku życia nie może wstąpić do wojska ani uczestniczyć w wojnie.

39 Dzieci, które w wyniku wojny zostały ranne, były zaniedbywane lub źle traktowane, mają prawo do uzyskania pomocy, która pozwoli im wrócić do zdrowia i odzyskać godność.

40 Dzieci oskarżone o łamanie prawa powinny mieć dostęp do pomocy prawnej i uczciwego traktowania. Należy zaoferować im różne możliwości, aby mogły stać się dobrymi członkami swoich społeczności. Więzienie powinno być ostatecznością.

41 Jeśli prawo w danym kraju lepiej chroni prawa dzieci niż postanowienia tej Konwencji, należy je stosować.

42 Władze powinny aktywnie informować dzieci i dorosłych o treści tej Konwencji, aby każdy znał prawa dzieci.

43-54 Przepisy tych artykułów wyjaśniają w jaki sposób władze, Organizacja Narodów Zjednoczonych – w tym Komitet Praw Dziecka i UNICEF – oraz inne organizacje starają się zapewnić wszystkim dzieciom możliwość pełnego korzystania z ich praw.